

MEER GRASLAND DOOR MESTBELEID

Walter van Everdingen en Kees de Bont

Het nieuwe mestbeleid dat in 2006 van kracht werd, heeft direct effect op het grondgebruik in de veehouderij, zo blijkt uit de Landbouwtelling van dat jaar. De oppervlakte grasland nam toe. Dit ging vooral ten koste van het areaal voedergewassen, dat hoofdzakelijk bestaat uit snijmaïs. De belangrijkste oorzaak van deze verschuiving is de voorwaarde voor derogatie, maar ook de ont koppeling van de toeslagen kan een kleine rol hebben gespeeld. Bedrijven moeten om onder het nieuwe mestbeleid meer dierlijke mest van graasdieren (250 kg in plaats van 170 stikstof per hectare) op het eigen bedrijf te kunnen plaatsen (zogenaamde derogatie) minimaal 70% van het areaal cultuurgrond als grasland benutten. Veehouders hebben belang bij derogatie om zo veel mogelijk te vermijden dat kosten moeten worden gemaakt voor afvoeren van de mest van het bedrijf. Door de met het nieuwe mestbeleid gestegen afvoerkosten (per kubieke meter zijn deze verdubbeld) is het financiële belang van derogatie toegenomen.

Trendbreuken

De toename van de oppervlakte grasland in 2006 en de afname van het areaal voedergewassen in dat jaar staan beide haaks op de ontwikkelingen in voorgaande jaren. Vanaf 1980 was er namelijk tot 2006 een geleidelijke vermindering van de oppervlakten gras, terwijl het areaal voedergewassen gestaag bleef toenemen (tabel 1). In de periode 2000-2005 was de toename zelfs vrij fors. Nu lijken zich dus door het mestbeleid trendbreuken in het grondgebruik voor te doen.

Tabel 1 Oppervlakten grasland en voedergewassen, 1980-2006

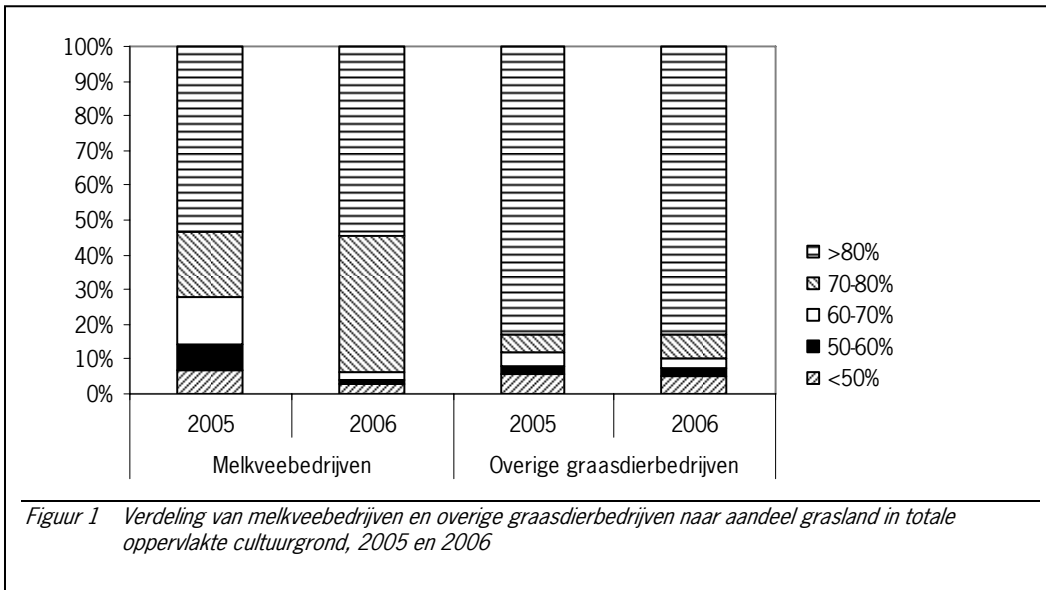
	Aantallen					Mutatie per jaar %	
	1980	1990	2000	2005	2006	2000-2005	2005-2006
Oppervlakte grasland (1.000 ha)	1.197,6	1.096,5	1.011,9	980,4	996,8	-0,6	1,7
Voedergewassen	141,4	207,8	219,2	247,6	224,5	2,5	-6,3

Bron: CBS-Landbouwtelling, bewerking LEI.

Vooraf melkveehouders reageren

De verandering in het grondgebruik geldt vooral voor de melkveehouderij. Ruim 25.000 veehouders hebben zich voor deelname aan de derogatieregeling aangemeld bij de Dienst Regelingen van het ministerie van LNV. Het merendeel zouden melkveehouders zijn. Veel melkveehouders hebben in 2006 hun 'bouwplan' dusdanig aangepast, dat ze voldoen aan de derogatie-eis. In 2005 heeft nog maar ruim 70% van de melkveebedrijven voldaan aan de derogatie-eis, in 2006 was dat ruim 90%. Bij de andere graasdierbedrijven is de verandering veel minder groot. Van deze bedrijven had in 2005 al bijna 90% meer dan 70% grasland (figuur 1). De toename van het graslandareaal in 2006 met ongeveer 16.000 ha komt vooral voor rekening van de ongeveer 4.000 melkveebedrijven die hierdoor aan de derogatie-eis zijn gaan voldoen. Voor deze bedrijven zal het gevolgen kunnen hebben voor de samenstelling van het voederrantsoen: meer gras en minder snijmaïs. Voor de gehele melkveehouderij in Nederland zal het effect beperkt zijn. Het gaat gemiddeld per bedrijf immers slechts om vrij kleine verschuivingen. Gerekend over alle bijna 40.000 grondgebonden veehouderijbedrijven (ruim 20.000 melkveebedrijven en ruim 18.000 andere graasdierbedrijven) gaat het gemiddeld om ongeveer een halve hectare meer grasland en een halve hectare minder voedergewassen. Op de gemiddeld ruim 40 ha grote melkveebedrijven zal een verschuiving van maïs- naar grasland met veelal ongeveer een hectare niet of nauwelijks opvallen. Deze verschuiving zal dan

ook landelijk gezien voor het aanbod van voer en het daaruit samen te stellen rantsoen geen grote gevolgen hebben.

Meer informatie:

Rapport PR.07.01 *Landbouw-Economisch Bericht 2007*